

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 24 Kasım 2023
Sayı: 271

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyesi

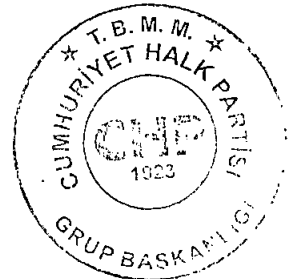
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 20/11/2023

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Adalet , Milli Savunma
Esas Komisyon	Anayasa
Tarih: 24-11-2023	Esas No: 2/1816

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
24 Kasım 2023
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
24 Kasım 2023
No: 1331588

GENEL GEREKÇE

Kamu Denetçiliği Kurumu, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmak üzere ihdas edilmiş bir kamu kurumudur. Kamu Denetçiliği Kurumu, şikâyet üzerine harekete geçmekte olup birey ile idare arasında doğan ihtilafların yargıya intikal etmeksizin çözümlenebilmesine olanak sağlamaktadır. Kuruma başvurunun ücretsiz olması ve yargı makamlarına erişimin prosedürleri gibi uzun prosedürler tanımlanmamış olması sebebiyle kuruma başvuru sayısı günden güne artmaktadır.

Kurum, uyuşmazlığın çözümünün sağlanmasına odaklanan bir amaç taşımakta olduğundan yargıya alternatif bir çözüm yolu vadetmektedir. Başvurucular, temelde haklı olduklarını düşündükleri bir konuda idare ile hasım olmaksızın hakkının teslim edilmesini istemekte ve kısa yoldan barışçıl bir çözüme kavuşabilmektedir. Şikâyet edilen idare açısından konuya bakıldığında ise idare, mevzuat kapsamında daha çözüm odaklı bir yol seçilip seçilemeyeceğinin tetkik edilmesi fırsatını yakalayacak ve iyi yönetim ilkelerinin uygulanmasına imkân tanımış olacaktır. Ayrıca, başvuruların sıklığı ve başvuru konusu uyuşmazlıkların hangi konuda yoğunlaştığının tespiti neticesinde bu yaygın sorunların çözümlenmesi için idare nezdinde de iyileştirme çalışmaları yapılabilecektir.

Bu işleyiş dikkate alındığında, Kamu Denetçilik Kurumu'nun kanun ile ihdas edilen amacının tam anlamıyla hayata geçirilip geçirilemediği de incelenmelidir. Zira, birtakım sebepler ile kurumun görev kapsamının dışında bırakılan başlıkların irdelenmesi gerekmektedir. Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 5. maddesinde istisnai olarak belirtilen ve kurumun görev alanında tutulan işler; yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar, Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri olarak tahdidi biçimde sayılmıştır. Fakat bilindiği üzere, kurumun görev alanı dışında tutulan alanlara ilişkin idari işleyiş denetlenememekte ve bu sebeple ortaya çıkabilecek keyfi yahut kanuna aykırı uygulamaların ombudsmanlık tarafından tespiti engellenmiş olmaktadır. Kurumun en etkin biçimde işlemesi ve iyi yönetim ilkelerinin istisnasız bir biçimde tüm kamu kurumlarında sunulan hizmette baz alınabilmesi için idari işleyiş yönünden hiçbir kurumun istisna tutulmaması gerektiği kabul edilmelidir. Öte yandan, kanunda bu başlıkların hariç tutulma sebebinin de yargısal, yasamaya ilişkin ve askeri konularda bir başka kurumun birebir müdahalesine yol açmamak olduğu da düşünüldüğünde idari işleyiş bakımından kurumun gerçekleştireceği denetimin bu noktada kanunun amaçsal yorumuna aykırı düşmeyeceği değerlendirilmektedir. Bu itibarla, Kamu Denetçilik Kurumu incelemesi dışında bırakılan bu başlıklara ilişkin olarak "idari işleyiş" bakımından kurumun görev alanı içerisine girdiği yönünde kanun değişikliği yapılması gerekmektedir.

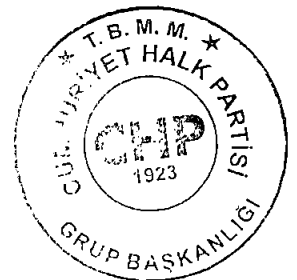

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Madde ile Kamu Denetçiliği Kurumunun görev alanı dışında tutulan; yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar, Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri bakımından da kurumun idari işleyişi denetleyebilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 2 - Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 - Yürütme maddesidir.

**6328 SAYILI KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1 – 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kanunu’nun 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Kurum, bu fıkra da sayılan işlemler ve faaliyetler bakımından yalnızca idari işleyişi denetler.”

MADDE 2 – Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

